

Australian Government

Nîjadperestî nayê qebû krin

Heke we tecribên cûdehîya nîjadî, nerehetikrinê an nefretek li li we hate kirin an we ev yeka dît li berner vê yekê mesekine; bipeyivin.

Heke hûn qûrbaniyek neheqîyek nîjadî bin

- Heke hûn rastî hêrîşek bûn, bi tundî hatin tehdît kirin, pêwendî li gel polês girêbidin.
 - Di rewşek awarte de an xetreyek tundî ajîyanî da tîlefona Sê sifir (000) biki daxwazî ya polês bikin.
 - Heke xeterîyek yekser nîn be, û pêwistîya we bi alîkarîya polê hebe tîlefon bikin bo Xeta Polês a Alîkarîyê 'Police Assistance Line' (131 444).
- Heke pevçûnek ne qewimîbe, û heke ewle bêt, yekser hûn bixwe li gel ew kesên tevlêbûne hewil bidin bo çareserîya rewşê di navbeyna xwe da.
- Heke pirs bi vê hewîldana we a yekser nehate çareserkirin an ji hûn ne rihetin vê tîkilîyî pêk binin, hûn dikarin gilîyên xwe bibin ba Australian Human Rights Commison (AHRC) - 'Komisyona Mafên Mîrova A Australia'.
 - Ji bo glîyê xwe bigihênî AHRC serî li vê malperê bixin www.humanrights.gov.au/complaints an pêvenîya bi rêya tîlefonê a bi AHRC Kargûzarîya Agahîyê ya Netewî li ser 1300 656 419 an 02 928 49888 girêdin.

Hêza temaşevanan

Gava mîrovên bû şahidê nîjadperestîyekê divê li dijî wê dengê xwe bilind bike, ev yeka wê bibe wek yarmetîyek bide ew kesê kû bûye hedefa vê bûyerê, û ev yeka wê bo ew kesê nîjadperest kû bikaribe ew xeletîyên kû kirîye dereseke jê bigre. Xwe ji xeterekê dûr bixin, heke ev yeka bi ewle bet bike, pişgirîya kesê qûrbani bike û di dij neheqîyê deng bidin. Jarna teverek hêsan dikare bibe sedema hêzeka gewre.

Heke gave we tevgêrek nîjadperest dît hûn dikarin:

- Bipeyivin – bêjin ev yeka nîjadperestî ye, bi sûcdare bidin zanîn kû ev yeka nayê qebûl kirin
- Pişgirîyê kesê bûye qûrb bike – li rexê ew kesê bûye hedef bisekine û bipirse heke ew baş in an na.
- Delîlan bicivînin – bi tîlefona xwe bûyerê biqeyîdinin, wêneyê kesên sûcdar bikişînin û ji erkanên adarî re bişînin

Komisyona Mafên Mîrovan A Australîa pêşniyarîyên wan bo ew kesên temaşevan hene, bo awana biçin <https://itstopswithme.humanrights.gov.au/respond-racis>

Cudahîya nijadî û mafên we

Li Australia ne qanûnîye heke pêkanên alenî a di nav xelqêde ger kû kesek and ji grûbek ji gel, kû li ser bingeha wan a nijadê, reng, netewatî, û pêşxaneyê etnîk bi îhtîmalek mezî ewê bêne **êşandin, li wan heqaret kirin, bêrûmetkirin an tirsandin**. Ev celeb wek tegehrînek nefreta nijadperestî têye çînkirin.

Mînakên nefret a nijadî evana ne:

- li ser internet'he ew eterialên hêrîşkarîya nijadî dike, wek eforum, blogs, malperên şebeka sosyalî û malperên parvekirina vidyoyê.
- şîroveyan neheqî yan nijadî an wênyên di rojnameyanda, mexazîn an weşanên wek belavokek an belavnamek
- axaftina di civînên gelêrî de a neheq li hember nijadekê
- şîroveyan destdirêjîya nijadî ên li cîhên gelêrî, wek dikan, cîhê kar, park, transporta gelêrî an li dibistanê
- şîroveyan destdirêjîya nijadî li pêkanên sîporê ên jî alîyê lîstikvan, temaşevanan, fêrkeran an desthilatdaran.

Mebesta hiqûqê ew da mêzînek di navbeyna mafê axaftinek azad (azadîya axaftinê) û mafê jîyanek bê nefreta nijadî bide sazkin. Hindek pêkan dibe ne li dijî qanûnan bin heke "bi cûrek maqûl û bi nîyetek paqij hatibin kirin".

Pêkanên cudahiya nijadî wexta di ew reşek wekyekî da ku kesekî yê dinê bi awayekî kêmxweşbînî tene hesiband ji ber nijada wan, reng, tor, netewe an eslê etnîka wan an rewşa koçberîyê wekî red kirina îcare ya xanî bo ew kesekî ji ber ew girêdahîyê nijadek tayîbetî an ji xwedan renek cûda ne.

Cudahîya nijadî disa pêk tê dema rêbaz an rêzname bo herkesî wekheve e lê belê bandorek neheq li kesên kû ji nijadek tayîbetin, reng, tor, netewe and eslê etnîka wan an rewşa koçberîya wan wek kampanyek ji karkerên xwere dibêje li cîhê kar gere şepqê nedin serê xwe an ser girtên din neyê bikaranîn, kû ev yeka ji bi cûrek ne adlane wê bandor li kesên ji hin nijad/etnîkan bike.

Heke hûn rastî cudahîyek nijadî an a nefretê dibin hûn dikarin gilîyên xwe bivin ba Komisyona Mafê Mîrovan a Australia. Rêdoza bo gilîkirinê hêsan, belaş û hêsan e.

Bo serlêdanek bo gilîkiriê biçin malpera Komisyona Mafên Mîrovan A Australia www.humanrights.gov.au/complaints

Kargûzarîya Agahîyê ya Netewî

Kargûzarîya Agahîya Netewî (NIS) a Komisyona Mafê Mîrovan A Australia pêşkêşîya agahdarîyê û hewalekirinê cûrî bo şexsan, rêxistin û kardêran di derheqa mafên mirovan û pirsgerêkên bi cûdahîyê dike.

Eve kargûzarî belêş e û bawerane ye

NIS we bi caribe:

- agahîyên di derheqa maf û berpirsîyarên we ên bi gorî qanûnê federalî a li ser mafên mirovan û dij-cûdahîyê bide we
- şêwra ka gelê hûnê bikari bin gilîyên xwe bibin bo Komisyonê an ka wê çarçova qanûn rewşa çawa bête safîkirin
- agahîya di derheqa ka çawa pêkana şîkayeta têye kirin, bersiva van şîkayeta çawa têye dayîn an çareserî bo pirsên tayîbetî ên girêdayîyê cûdahîyê bide we

- we hewale bike bo sazîyek kû wê bikaribe yarmetîya we bike

Bi kerema xwe bizanibin kû NIS wê nikaribe şîretên qanûn li we bike.

Hûn dikarin pêwendî li gel NIS bi:

- Têlefônê: 1300 656 419 or 02 9284 9888
- Email: infoservice@humanrights.gov.au
- Fax: 02 9284 9611
- National Relay Service: 1300 555 727 (Axaftin û gohdarî) an internet-relay.nrscall.gov.au

Karûzarîya Wergerandinê û Tercûmanîyê

Ev Kargûzarîya Wergerandin û Tercûmanî (TIS National) kargûzarîyek tercûmanî ye bo ew kesên bi Înglîzî nikarin biaxifin. Pirranîya kargûzarîya ji aliyê TIS Naional têye dayî bo ew kesên bi Înglîzî qise nakin belêş in

- Têlefôn: 131 450
- Serdan: www.tisnational.gov.au

Şêwermendî û Tenuristîya Bextewarî a Nefsî

Kargûzarî ya alîkarîyê kû ji nû ve hatîye raxistin û 24/7'an vekirîye bi tayîbetî sêwirîye bi armacan yarmetîyek belêş di dema pandemika COVID-19 bo hemî kesên Australî were pêşkêş kirin.

Bi rêya malperê hûn dikarin ji kargûzarîya alîkarîya wan berjewendî bidest bixin.
<https://coronavirus.beyondblue.org.au/>

Bo krîza şexsî û alîkarîya tendûristîya nefsî hûn dikarin pêwendî girhe bidin bi Beyond Blue li ser 1800 512 348 an Lifeline her gavê li ser: 13 11 14

Xetalîkarî ya Zarokan kargûzarîyek belêşe bo kesên ciwan ên temenên wan ji 5 salî ta 25 sal. Zarok, Xort û ciwanên mezîn dikarin her gavê têlefona 1800 551 800 bikin.